

SUOMEN SOTATIETEELLISEN SEURAN
 UUSI KUNNIAJÄSEN
 KENRAALILUUTNANTTI
 EERO PENTTI MULTANEN

Kenraaliluutnantti Pentti Multanen kutsuttiin Seuran vuosikokouksessa 7. 4. 1986 Suomen Sotatieteellinen Seura ry:n kunniajäseneksi vuosikymmenen jatkuneen varapuheenjohtaja- ja puheenjohtajakauden jälkeen.

Kenraali Multasen sotilaan ura alkoi ikäluokkansa monien muiden nuorukaisten tavoin Talvisodan puhjettua syksyllä 1939. Varusmiesvaihe, jatkosodan Rukajärven suunnalla joukkueenjohtajana Jalkaväkirykmentti 10:ssä, Kadettikoulu ja komppanian päällikkyyys JR 35:ssä Maaselän kannaksella ja Ihantalan suurtaistelussa kesällä 1944 muodostivat lujan perustan upseerin uran jatkolle.

Sodan päätyttyä alkoi nousujohteisuudessaan varsin selväpiirteinen virkaura puolustusvoimissa. Selväpiirteisyytensä vuoksi sitä voisi kuvata myös sanonnalla harvinaislaatuinen. Tämän uran kuvaajaksi voisi valita nimityksen ”kouluttajan ja kasvat-tajan ura”.

Sodan jälkeisissä vaikeissa oloissa kapteeni Multanen toimi kouluttajana ja komppanian päällikkönä Santahaminaan sijoitetussa Jalkaväkirykmentti 5:ssä vuosina 1945—1947 sekä opetusupseerina Maasotakoulussa vv 1949—1950. Sotakorkeakou-

lun suoritettuaan kapteeni Multanen palasi Kadettikouluun taktiikan opettajaksi vielä vuosiksi 1953—1957.

Vuodet 1958—1960 merkitsivät majuri Multaselle siirtoja tehtävästä toiseen. Ensimmäinen toimistotehtävä Pääesikunnan koulutusosastossa, sitten pataljoonapuseerin tehtävä Pohjanmaan Jääkäripataljoonassa Vaasassa ja lopulta koulutustoimiston päällikkyyden 1.Divisioonan esikunnassa Oulussa laajensivat majuri Multasen tietoa ja kokemusta sekä hänen käyttäjäarvoaan nimenomaan koulutusalan tehtävissä, jotka jatkuivat vuosina 1961—1963 Sotakorkeakoulussa operaatiotaidon ja taktiikan opettajana. Joukko-osastokokemusta everstiluutnantti Multanen sai v 1966 Uudenmaan Jääkäripataljoonan komentajana.

Koulutusjohto ei luopunut kokeneesta upseerista. Vuonna 1967 eversti Multanen määrättiin jalkaväen tai paremminkin maavoimien tärkeimmän jatkokoulutuspaikan eli Taistelukoulun johtajaksi Tuusulaan, jossa tehtävässä hän toimi viitisen vuotta. Hankittu kokemus ja palvelustehtävissä osoitettu taito johtivat yhä vaativampiin tehtäviin. Ylennys kenraalikuuntaan ja toiminta jalkaväen tarkastajana vuosina 1972—1973, Sotakorkeakoulun johtajuus vuosina 1974—1975 sekä puolustusvoimiemme korkeimman kouluttajan tehtävä — koulutuspäällikkö Pääesikunnassa — vuosina 1976—1980 muodostivat kenraaliluutnantti Pentti Multasen sotilasuran huipentuman.

Kenraali Multanen ei toki tyytynyt vain olemaan näissä monissa vaativissa tehtävissä. Hän paneutui niihin kaikella sillä tarmolla, päättäväsyydellä ja — sekin on sanottava — itsepäisyydellä, jotka ovat vastuuntunnon ohella hänelle tunnusomaisia.

Puolustusvoimissamme 1960- ja 1970-luvut olivat monien merkittävien muutosten vuosikymmeniä. Sijoittuivathan näihin ajankohtiin muiden muassa jalkaväkemme kevyen aseistuksen uudistaminen, luopuminen hevosvetoisuudesta ja siirtyminen traktoreiden ja moottoriajoneuvojen aikaan ja merkittävimpana sodankäyntitaitomme ja taktiikkamme uudistaminen viime sotien linjapuolustuksesta alueelliseen puolustukseen. Näiden ratkaisujen mukanaan tuomat muutokset heijastuivat luonnollisesti eriasteisten johtajien mutta myös yksittäisten rivimiesten toimintaan. Kenraali Multasen virkatehtävänä oli suunnitella ja johtaa uudistusten vaatimien koulutuksellisten järjestelmien toteuttaminen. Tärkeimmän vaiheen kokonaistoiminnassa muodostivat osallistuminen maavoimien ohjesääntöjen uusimiseen sekä henkilöstön kouluttaminen. Eräänlaisena kenraali Multasen kuningasajatuksena voidaan pitää kaikkiin aselajeihin ja puolustushaaroihin kohdistettua vaatimusta kyetä tarvittaessa taistelemaan ”jalkaväen tapaan”.

Vaativien tehtävien toteuttamista edisti ja helpotti varmaan se monipuolinen henkilöstön tuntemus, jonka kenraali Multanen oli uransa aikana hankkinut. Olihan hän toiminut monet vuodet eriasteisissa sotilasopetuslaitoksissa, joissa hän oppi tuntemaan nuoremman polven kouluttajat perusteellisesti, monipuolisesti ja useassa eri vaiheessa ja eri tasoilla. Nykypäivän ilmaisuja käyttäen oli lähinnä kyse heidän motiivistaan ja innostamisestaan uusiin tehtäviin ja menetelmiin sekä vastuuseen. Tämän tehtävän kenraali Multanen toteutti määrätietoisesti ja päättäväisesti kuten johtaja, joka itse uskoo tehtyjen valintojen paremmuuteen entiseen verrattuna.

Suomen Sotatieteellinen Seura kuului kenraaliluutnantti Pentti Multasen toiminta-alueeseen aktiivisena osana jo 1960-luvulta alkaen. Hän oli Seuran arvostelulautakunnan jäsenenä ja puheenjohtajana useita vuosia, kunnes hänet vuonna 1976 valittiin Seuran

hallituksen varapuheenjohtajaksi. Seuran puheenjohtajan haastava tehtävä tuli hänen osakseen vuosiksi 1981—1986.

Suomen Sotatieteellinen Seura on jo pitkän ajan tuntenut piikkiä lihassaan jäsenten osallistumisen heikkouden Seuran toiminnassa. Tämän ongelman poistamiseen kenraali Multanen kohdisti tarmonsä ja toimenpiteensä puheenjohtajakaudellaan. Osoituksina tästä ovat muiden muassa maakuntien sotilaallisissa keskuspaikoissa vuosittain järjestetyt esitelmätilaisuudet sekä tutustumisvierailut suomalaiseen teollisuuteen. On kuitenkin ilmeistä, että edelleenkin on etsittävä ongelmalle ratkaisuja, jotka elvyttäisivät jäsenten osallistumisaktiivisuutta erityisesti vapaaehtoisessa sotatieteellisessä tutkimustoiminnassa. Aktivoinnin käynnistämiseen on tarvittu kenraali Multasen sitkeää päättäväisyyttä. On toki muistettava, että tällainen työ vaatii aikaa, jopa usean puheenjohtajan toimintakauden. Mutta jatkuva työ tämän asian hyväksi kantaa varmasti aikanaan positiivisia tuloksia. Yhtenä merkittävänä renkaana tässä lujan tahdon ja työn ketjussa on kenraaliluutnantti Pentti Multasen pyyteetön toiminta Suomen Sotatieteellisen Seuran johtotehtävissä. Senvuoksi Seura halusikin kutsua hänet kunniajäsenekseen.

Niilo Riuttala